

OHR, OESS, Svjetska banka i Vijeće Evrope zabrinuti zbog još jednog odlaganja usvajanja zakona o visokom obrazovanju

Ured visokog predstavnika, Misija OESS-a za BiH, Ured Svjetske banke za Bosnu i Hercegovinu i Vijeće Evrope stavljaju do znanja da će stalna politička previranja oko Zakona o visokom obrazovanju rezultirati otkazivanjem nekoliko ključnih programa koje podržava Svjetska banka i ostale međunarodne organizacije. Ono što je važnije ovim se građane BiH može uskratiti za zakonski okvir koji je potreban za moderniziranje obrazovanja u zemlji. Ovo slijedi nakon ponovnog odgađanja u Vijeću ministara da glasa o nacrtu državnog okvirnog Zakona o visokom obrazovanju.

Ovakva kontinuirana opstrukcija koja je uslijedila nakon sastanka u ponedjeljak sa međunarodnim organizacijama gdje su se ključni članovi Vijeća ministara jasno izrazili svoju posvećenost procesu reformi visokog obrazovanja u BiH ugrožava integritet institucije i budućnost obrazovanja u BiH. Neprisustvovanje ministara sjednici Vijeća ministara u vrijeme kada je za BiH ostalo nešto više od tri mjeseca za ispunjenje uslova iz Studije izvodljivosti Evropske komisije i zahtjeva članstva u NATO-ovom programu Partnerstvo za mir predstavlja potpuni nedostatak ozbiljnosti i odgovornosti. To takođe dovodi u pitanje uslove Vijeća Evrope, da se usvoji nova obrazovna legislativa zasnovana na evropskim standardima.

Novi Zakon o visokom obrazovanju ima za cilj da unaprijedi kvalitet sistema obrazovanja putem učinkovite upotrebe novca

prikupljenog od poreza koji plaćaju građani BiH i resursa studenata. Ovaj zakon je izrađen u suradnji sa lokalnim stručnjacima i vladama, te su njihove preporuke pozdravili i prihvatili svi učesnici Konferencije o reformi visokog obrazovanja koja je održana u Neumu 29. i 30. septembra 2003. godine. Također, ovaj zakon je u skladu sa svim principima Bolonjske deklaracije koji se provode širom Evrope, te su nedavno prihvaćeni i u Bosni i Hercegovini.

Bez novog Zakona o visokom obrazovanju, obrazovanje na univerzitetskom nivou u BiH će nastaviti slabo funkcionirati i neće na odgovarajući način služiti potrebama bh. studenata, privrede i društvu uopšte. Uz probleme fragmentacije, kvalitete i važnosti, trenutni sistem će nastaviti neučinkovito koristiti javne resurse, a broj studenata koji su završili studije će ostati jedan od najnižih u Evropi.

Dodatno, ovaj zakon je direktno vezan za dva projekta koja podržava Svjetska banka – Projekat restrukturiranja obrazovanja vrijedan 12 miliona američkih dolara i Kredit za strukturalno podešavanje privrednog upravljanja (EMSAC) vrijedan 30 miliona američkih dolara. Ključna komponenta ova dva projekta bilo je usvajanje Zakona o visokom obrazovanju, prema kojem je trebalo da dođe do priznavanja bh. univerziteta na državnom nivou i finansiranja visokog obrazovanja na entitetskom nivou.

Otkazivanje ova dva projekta neće samo značiti da će ova država izgubiti finansijsku pomoć Svjetske banke u vrijednosti od 42 miliona američkih dolara; prvo, 30 miliona američkih dolara iz projekta EMSAC su već uključena u budžet za 2004. godinu i gubitak ovog novca će stvoriti budžetski deficit koji će se odraziti na isplaćivanje plata, penzija i drugih budžetskih troškova. Drugo, gubitak dva tako značajna projekta, zbog unutrašnjih političkih sukoba među vladinim zvaničnicima, sigurno će se odraziti na buduću domaće i strane investitore kao i međunarodne donatore za ovu zemlju.